

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektron. znacznik czasu/

Dot. DOB.WOKRiZ.6613.78.2026

Pan
Łukasz Jachimowicz
Dyrektor
Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Sekretarz Rady Działalności Pożytku Publicznego

Dotyczy: uchwały nr 234 Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 7 września 2026 roku w sprawie wdrażania w Polsce *Strategii UE na rzecz walki z ubóstwem: przeciwdziałanie i zapobieganie ubóstwu od dzieciństwa po starość*.

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odpowiedzi na korespondencję znak: DOB.WOKRiZ.6613.78.2026 w sprawie uchwały nr 234 Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 7 września 2026 roku, dotyczącej wdrażania w Polsce *Strategii UE na rzecz walki z ubóstwem: przeciwdziałanie i zapobieganie ubóstwu od dzieciństwa po starość*, przesyłam poniżej stosowne informacje odnoszące się do zawartych w Uchwale kwestii pozostających w kompetencji Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Ad 1 Rozpoczęcie jeszcze w 2026 r. prac nad „Strategią przeciwdziałania ubóstwu i zakończenia bezdomności 2028-2034” jako następczynią Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, wraz z samooceną według 24 obszarów „Zasad skutecznych polityk przeciwdziałania ubóstwu” (SWD(2026) 771).

Warto zauważyć, że obecnie w Polsce obowiązuje „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030”, który to dokument jest polityką publiczną w rozumieniu art. 21e ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2025 r. poz. 198).

Warto również zauważyć, że bezdomność pozostaje najbardziej ekstremalną i widoczną manifestacją ubóstwa oraz wykluczenia społecznego w Unii Europejskiej zgodnie z Propozycją rekomendacji Rady Unii Europejskiej związanej ze zwalczaniem wykluczenia mieszkaniowego, w tym bezdomności (Bruksela, 2 października 2026 r., 13919/26). Ponadto,

zgodnie z zawartą przez Polskę Deklaracją Lizbońską z 2021 r. zakłada się pracę na rzecz całkowitego zakończenia bezdomności w Unii Europejskiej do 2030 roku.

Mając na względzie powyższe, jak również przyjętą przez Komisję Europejską 6 maja br. pierwszą Europejską Strategię Przeciwdziałania Ubóstwu (ang. EU Anti-Poverty Strategy), proponuje się skupienie w tytule Strategii na lata 2028-2034 na przeciwdziałaniu ubóstwu, bez literalnego odnoszenia się do bezdomności, która jest jedną z jego manifestacji i przykładowo nazwanie jej „Strategią przeciwdziałania ubóstwu i wykluczenia społecznego na lata 2028-2034”.

Ad 2 Rewizja Krajowego Planu Działań Europejskiej Gwarancji dla Dzieci oraz aktualizacja Strategii Rozwoju Usług Społecznych.

Zgodnie z danymi Eurostatu jeszcze w 2020 r. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w Polsce wynosiła 6,307 mln osób

(wskaźnik AROPE – 17,0%). W ciągu 5 lat zredukowano ją o 911 tys. osób, do poziomu 5,396 mln osób w 2025 r. Dla porównania, w 2015 roku wskaźnik AROPE dla Polski wynosił 22,5%, co dawało Polsce miejsce w połowie rankingu krajów pod względem najniższej wartości wskaźnika (14. miejsce w UE 27) W latach 2015–2025 wartość wskaźnika AROPE dla Polski obniżyła się o 7,5 p.p., co oznacza spadek o 33% w ciągu dekady Polska zajmuje 5. miejsce pod względem największego spadku wartości wskaźnika AROPE w krajach UE począwszy od 2015 r.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym dla dzieci 0–

17 lat osiągnął największy spadek – o 11,2 p.p. od 2015 r. – i wyniósł w 2025

r. w Polsce 15,6%. W 2025 r. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w Polsce było 1,022 mln dzieci. Wskaźnik ten w Polsce osiąga wartość istotnie niższą niż średnia w UE, która wyniosła 24,3% (co oznacza, że wartość AROPE dla dzieci w Polsce jest niższa o 8,7 p.p. niż średnio w UE).

Polska konsekwentnie realizuje działania na rzecz ograniczania ubóstwa wśród rodzin z dziećmi poprzez rozwój systemowego wsparcia dochodowego, usług opiekuńczych oraz inwestycje w opiekę instytucjonalną. Szczególny nacisk kładziony jest na wyrównywanie szans dzieci poprzez zwiększanie dostępności terytorialnej i finansowej instytucji opieki oraz podnoszenie jakości świadczonych usług.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizuje szereg działań mających na celu zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech.

Dostępność miejsc opieki pod względem terytorialnym i finansowym sprzyja godzeniu obowiązków rodzinnych z zawodowymi rodziców najmłodszych dzieci, co umożliwia im aktywność zawodową. Stan na koniec sierpnia 2026 r. wykazuje, że wskaźnik dostępności miejsc opieki dla dzieci w wieku 1–2 lata osiągnął poziom 55,72%.

Działania mające na celu likwidację barier w dostępności do opieki wczesnodziecięcej zostały szczegółowo opisane w aktualnie procedowanym projekcie stanowiska Rządu do *Strategii UE na rzecz walki z ubóstwem: przeciwdziałanie i zapobieganie ubóstwu od dzieciństwa po starość*. Z punktu widzenia działań znajdujących się w kompetencji MRPiPS brak jest podstaw do dokonywania rewizji postanowień Krajowego Planu Działań Europejskiej Gwarancji Dla Dzieci.

Odnosząc się do proponowanej przez RDPP aktualizacji Strategii Rozwoju Usług Społecznych należy zaznaczyć, iż aktualnie MRPiPS nie posiada informacji, aby została już przyjęta średniookresowa strategia rozwoju kraju określająca priorytety i założenia polityki na poziomie krajowym (w tym w obszarze społecznym) na kolejne lata. W związku z powyższym, ewentualne działania mające na celu dostosowanie Strategii Rozwoju Usług Społecznych (stanowiącej dokument o charakterze polityki publicznej), jak również kontynuację zachowania spójności Strategii z celami i założeniami krajowej polityki będą możliwe dopiero po przyjęciu średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Ad 3 Przeprowadzenie reformy dochodu minimalnego połączonej z coroczną waloryzacją kryteriów dochodowych, świadczeń rodzinnych i dostępu do świadczeń, w tym program ograniczania ich niepobierania przez osoby uprawnione.

Odnosząc się do kwestii reformy świadczeń rodzinnych oraz waloryzacji uprawniających do nich kryteriów dochodowych należy zauważyć, że wpisują się one w realizację Priorytetu 43 z Wykazu Priorytetów Polityki Członków Rady Ministrów wg. Obszarów pt. „Przegląd i uporządkowanie systemów świadczeń mające na celu zwiększenie ich dostępności, przejrzystości, sprawiedliwości. Analiza dostępnych świadczeń pod kątem zabezpieczanych ryzyk socjalnych (...)”, a w szczególności:

- pkt 5 ww. priorytetu pt. „Włączenie świadczeń rodzinnych do systemu pomocy społecznej, przy jednoczesnym ujednoliceniu definicji rodziny.”

oraz

- pkt 6 ww. priorytetu pt. „Uproszczenie systemu świadczeń skierowanych do rodzin z dziećmi poprzez ich usystematyzowanie i dostosowanie do potrzeb rodzin o najniższych dochodach. Coroczna weryfikacja kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania świadczeń.”.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, którym nie są one w stanie sprostać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta ma charakter pomocniczy, stanowi też dopełnienie świadczeń, które prawnie zabezpieczone są przez inne systemy. Osoby ubiegające się o wsparcie z systemu pomocy społecznej powinny w pierwszej kolejności skorzystać z uprawnień przysługujących im na gruncie innych systemów, a także z własnych zasobów majątkowych (pieniężnych i niepieniężnych) oraz możliwości działania.

Uprawnienia do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej uzależnione są od wysokości dochodu. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań progu interwencji socjalnej. Podobnie jak próg interwencji socjalnej, wartość koszyków minimum egzystencji jest szacowana przez Instytut Pracy i Spraw Społecznych. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przedkłada rokrocznie, do 15 kwietnia, Radzie Dialogu Społecznego informacje o wysokości minimum egzystencji.

Z ostatniego badania wynika, że obowiązujące w roku 2026 kwoty kryterium dochodowego są poniżej minimum egzystencji dla wszystkich typów gospodarstw pracowniczych, a wyższe dla gospodarstw emeryckich. Należy podkreślić, że w roku przeprowadzanej co 3 lata weryfikacji ustalone kryteria dochodowe uprawniające do udzielanej pomocy jak i wysokość świadczeń są wyższe niż minimum egzystencji. Z ostatnich dostępnych danych GUS wynika, że w 2024 roku zasięg skrajnego ubóstwa w Polsce wyniósł 5,2%, co oznacza spadek w porównaniu do 6,6% w roku 2023 o 1,4 punktu procentowego.

Obecny system weryfikacji kryteriów dochodowych z pomocy społecznej nie odpowiada w pełni na realne potrzeby osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Ostatnie lata ujawniły, że weryfikacja kryteriów dochodowych, dokonywana co 3 lata powoduje, że z roku na rok zwiększa się luka między obowiązującymi kryteriami dochodowymi a obowiązującym progiem interwencji socjalnej, stąd Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z ekspertami i stroną społeczną podjęło prace w kierunku corocznej obowiązkowej weryfikacji kryteriów dochodowych w pomocy społecznej. Coroczna weryfikacja kryteriów ma na celu dostosowanie pomocy dla faktycznie potrzebujących w związku do zmieniających się warunków ekonomicznych (coroczny wzrost wynagrodzeń, inflację, a co za tym idzie dynamiczną tendencję wzrostową kosztów życia). □ Wniosek o wpis do wykazu prac RM projektu ustawy o

zmianie ustawy o pomocy społecznej wraz z OSR przewidujący przedmiotowe rozwiązanie został skierowany do Zespołu Programowania Prac Rządu w styczniu 2025 r. oraz ponownie w lutym 2026 r. Na tą chwilę Zespół Programowania Prac Rządu nie podjął decyzji w tej sprawie.

Ad 4 Ustanowienie krajowych ram zakończenia bezdomności, opartych na zapobieganiu utracie mieszkania i systemowym stosowaniu metody „Najpierw mieszkanie”.

Zgodnie z zawartą przez Polskę Deklaracją Lizbońską z 2021 r. zakłada się pracę na rzecz całkowitego zakończenia bezdomności w Unii Europejskiej do 2030 roku.

Ad 5 Rozwój i trwałe finansowanie usług społecznych, w tym środowiskowych, opieki długoterminowej i wsparcia opiekunów nieformalnych, ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych przez organizacje obywatelskie.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ma świadomość, że zachodzące procesy demograficzne będą powodowały wzmożone potrzeby w zakresie zapewnienia osobom niesamodzielnym usług opiekuńczych i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ministerstwo dostrzegając wyzwania z tym związane na bieżąco podejmuje działania mające na celu usprawnienie obecnie funkcjonujących instytucji i mechanizmów, jak również wprowadza nowe rozwiązania. Działania resortu koncentrują się na budowaniu takiego systemu, dzięki któremu osoba wymagająca wsparcia będzie miała realną możliwość uzyskania pomocy w ramach różnego typu usług oferowanych w środowisku, bez względu na miejsce w którym mieszka oraz bez względu na poziom niesamodzielnności. Kwestie rozwoju usług środowiskowych, zwiększenia efektywności systemu opieki długoterminowej, a także zapewnienia koordynacji tych usług, są obecnie kluczowe dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, wychodząc naprzeciw kwestiom społecznym, wspiera samorządy w wypełnianie ich ustawowych zadań z zakresu pomocy społecznej poprzez realizację wielu programów rozwijających usługi społeczne:

- ❓ w ramach Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” w zadaniu 4.4 rozwój sieci mieszkań treningowych i wspomaganych dla osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności przewidziano wsparcie finansowe z rezerwy budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego. Dofinansowanie zadania odbywa się w oparciu o art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, i może wynieść maksymalnie 80% kosztów realizacji zadania.

Rozwój sieci mieszkań treningowych i wspomaganych może obejmować zarówno tworzenie mieszkań w lokalach należących do jednostek samorządu terytorialnego, jak i ewentualną budowę budynku czy zakup lokalu, z zachowaniem zasady racjonalnego wydatkowania środków publicznych. W ramach działania 4.4 Programu „Za życiem” w 2026 r. uruchomione zostały środki w wysokości ponad 20 mln zł.

- ❓ Ministerstwo rozszerza również dostępność usług poprzez rozwój sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – środowiskowych domów samopomocy i klubów samopomocy. W ramach tego zadania realizowane jest działanie 3.2 Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” dotyczące rozwoju sieci ŚDS, w tym rozwój bazy całodobowej w jednostkach już funkcjonujących, z przeznaczeniem dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osób ze spektrum autyzmu. W 2026 r. rozdysponowano blisko 32 mln zł z rezerwy celowej budżetu państwa na rozwój sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- ❓ Ministerstwo realizuje również Program rozwoju rodzinnych domów pomocy. Celem Programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych i bytowych świadczonych w rodzinnych domach pomocy oraz rozwój tej formy wsparcia. W ramach Programu udziela się wsparcia finansowego dla gmin, przy czym wysokość dotacji celowej z budżetu państwa nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania. Wsparcie finansowe dla samorządów gminnych dotyczy dofinansowania kosztów jakie gminy ponoszą za pobyt osób skierowanych do rodzinnych domów pomocy. W roku 2026 kwota przyznanych dotacji wyniosła ponad 6,8 mln zł.
- ❓ Należy również wskazać, iż ze środków budżetu państwa jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ponadto Ministerstwo zrealizowało w 2026 r. działania mające na celu określenie standardu usług opiekuńczych. Ustawa o zmianie ustawy o pomocy społecznej wprowadziła dla ministra ds. zabezpieczenia społecznego delegację do wydania rozporządzenia w sprawie usług opiekuńczych. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

z dnia 4 sierpnia 2026 r. w sprawie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania określiło standard usług opiekuńczych, co wpłynie na podniesienie jakości usług, określi sposób monitorowania tej jakości, a także pozwoli na świadczenie tych usług na jednolitym minimalnym poziomie w skali całego kraju.

W chwili obecnej procedowana jest reforma pomocy społecznej. Wśród rozległego pakietu propozycji zmian do ustawy o pomocy społecznej, wypracowanych w ścisłej współpracy z praktykami, jak również będących odpowiedzią na publicznie zgłaszane kwestie dotyczące systemu pomocy społecznej, znajdują się m.in.: wzmocnienie, dookreślenie charakteru oraz zwiększenie stabilności realizacji mieszkalnictwa wspomaganego, tak, aby m.in. mogło ono stanowić realną alternatywę dla pobytu w instytucjach całodobowych.

Odnosząc się natomiast do kwestii wsparcia opiekunów nieformalnych wyjaśniamy, że w dniu 1 listopada 2023 r. weszły w życie zmiany do ustawy o pomocy społecznej, które wprowadziły regulacje umożliwiające świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego przez domy pomocy społecznej (w formie pobytu całodobowego, jak i formie dziennego pobytu). Usługa ta może być przyznana na czas określony nie dłuższy niż 30 dni w roku, z możliwością przedłużenia, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, nie dłużej niż o kolejne 30 dni. Dodatkowo ustawa zakłada ograniczenie do minimum formalności związanych z przyznaniem usługi, a w przypadku, gdy osoba deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za przyznaną usługę, odstępuje się również od ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej osoby.

Ad 6 Ujęcie w Planie Partnerstwa Krajowego i Regionalnego wyodrębnionych pakietów reform i inwestycji dotyczących:

- ubóstwa dzieci
 - dochodu minimalnego
 - bezdomności
 - usług społecznych i opiekuńczych
 - pomocy żywnościowej i podstawowej pomocy materialnej - w tym funkcjonalnie wyodrębnionego komponentu pomocy żywnościowej o chronionej alokacji, w skali nie mniejszej niż w programie FEPŻ 2021–2027 i z zachowaniem ciągłości wsparcia od 1 stycznia 2028 r, przy czym forma udzielania pomocy żywnościowej i podstawowej pomocy materialnej nie powinna być przesądzana przed przeprowadzeniem analizy kosztów, przygotowaniem modelu operacyjnego i oceną porównawczą, z udziałem zainteresowanych organizacji obywatelskich
 - ubóstwa energetycznego
 - ubóstwa transportowego
- z mierzalnymi rezultatami i planem trwałości finansowania.**

Obecnie trwają prace nad założeniami Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR) 2028 – 2034, w ramach grup roboczych powołanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. W pracach tych uczestniczą przedstawiciele poszczególnych resortów, w tym także Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, jednostek samorządu terytorialnego oraz partnerów spoza administracji publicznej.

Plan będzie łączył w sobie wsparcie, które w poprzednich perspektywach finansowych UE było wdrażane w ramach różnych programów krajowych i regionalnych, m.in. w obszarach: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej, środków na rzecz transformacji klimatycznej, bezpieczeństwa oraz zarządzania migracjami. Będą w nim realizowane reformy i inwestycje rozliczane na zasadzie powiązania finansowania z osiągnięciem wskaźników i kamieni milowych. Wsparcie w ramach PPKR będzie świadczone zarówno na poziomie regionalnym jak i krajowym.

Poniżej przedstawiamy informacje na temat prac nad założeniami PPKR w obszarach tematycznych wskazanych w uchwale Rady Pożytku Publicznego nr 234 z dnia 7 września 2026 r., (tj.: ubóstwo dzieci, dochód minimalny, bezdomność, usługi społeczne i opiekuńcze, pomoc żywnościowa i podstawowa pomoc materialna, ubóstwo energetyczne, ubóstwo transportowe), w zakresie właściwości MRPiPS.

- ❓ **Wsparcie w obszarze usług społecznych i opiekuńczych** zostało zaplanowane w ramach PPKR w:
 - ❓ **Kierunku działań B7 „Zdrowie i opieka w warunkach starzenia się ludności”,** w ramach:
 - ❓ **Reformy 2 „Działania w zakresie dalszej koordynacji opieki długoterminowej i poprawy jej jakości** poprzez m.in.:
 - ❓ określenie obszarów jakości ODT (dla całego systemu i właściwe dla danego typu usługi) oraz ram jakości i zasad kontroli przestrzegania tych ram jakości;
 - ❓ zdefiniowanie wskaźników jakości opieki długoterminowej wraz z określeniem sposobów pozyskiwania danych do ich oszacowania;
 - ❓ opracowanie zasad ewaluacji jakości ODT oraz prognozowania przyszłych potrzeb w tym zakresie dostępności ODT na poziomie centralnym, regionalnym i lokalnym;
 - ❓ przygotowanie założeń do zmian prawnych wprowadzających monitoring jakości ODT.

Reforma 2 będzie realizowana na poziomie centralnym. Za jej wdrożenie będzie odpowiedzialna Kancelaria Prezesa Rady Ministrów we współpracy z Ministerstwem Zdrowia i Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

- ❑ **Inwestycji 10. Monitorowanie i koordynacja opieki długoterminowej m.in poprzez:**
- ❑ utworzenie i rozbudowanie systemu monitorowania opieki długoterminowej z uwzględnieniem jej jakości, monitorowania aktywności społecznej osób starszych (wykorzystując wyniki realizacji reformy 2),
- ❑ cyfryzację wymiany i przetwarzania danych na temat osób potrzebujących wsparcia w ramach systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
- ❑ wsparcie koordynatorów opieki długoterminowej.

Inwestycja 10 będzie realizowana na poziomie krajowym i będzie wdrażana przez KPRM we współpracy z MZ i MRPiPS.

- ❑ **Inwestycji 11. Wsparcie dla poprawy dostępu do opieki długoterminowej i geriatrycznej poprzez m.in:**
- ❑ rozwój środowiskowych i stacjonarnych form opieki długoterminowej (łącznie ze wsparciem infrastruktury i kadr), placówek opieki dziennej i wytchnieniowej odciążających opiekunów nieformalnych,
- ❑ wspieranie rozwoju rozwiązań cyfrowych w ODT (telemonitoring, teleopieka) jako elementu systemu kompleksowych usług opiekuńczych,
- ❑ wsparcie na rzecz opiekunów formalnych i nieformalnych, w tym zachęty do podejmowania pracy w ODT, kształcenie kadr,
- ❑ uruchomienie zintegrowanych sieci mobilnych zespołów opieki długoterminowej.

Inwestycja 11 będzie realizowana na poziomie regionalnym. Za jej wdrożenie będą odpowiedzialne samorządy województw.

- ❑ **Inwestycji 13 Rozwój systemu usług społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez m.in:**
- ❑ rozwój Centrów Usług Społecznych – jako miejsc, w których wszyscy mieszkańcy (w tym migranci), otrzymają kompleksową pomoc w różnych tematach (m.in. kwestie społeczne, mieszkaniowe, prawne, zdrowotne, wsparcie migrantów w integracji z polskim społeczeństwem),
- ❑ rozwój środowiskowych usług społecznych i wsparcie w dostępie do tych usług (m.in. usługi opiekuńcze, asystenckie, działania aktywizujące) zwłaszcza dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w szczególności przy wykorzystaniu potencjału ekonomii społecznej i DPS,
- ❑ podnoszenie kompetencji kadr usług społecznych,

- ❓ wsparcie rozwoju pieczy zastępczej, w tym wsparcie systemu pieczy i profesjonalizacja kadr,
- ❓ rozwój systemu interwencji kryzysowej, działania w zakresie przeciwdziałania przemocy i wsparcie rodziny,
- ❓ wsparcie inwestycji infrastrukturalnych w obszarze usług społecznych.

Inwestycja 13 będzie realizowana na poziomie regionalnym i będzie wdrażana przez samorządy województw.

Dodatkowo planowane jest ujęcie w PPKR również inwestycji w zakresie **rozwoju zintegrowanego systemu usług społecznych poprzez wsparcie samorządów w tworzeniu i rozwoju usług społecznych, w tym Centrów Usług Społecznych oraz przygotowaniu kadr do realizacji zintegrowanych usług społecznych.** Będzie to inwestycja realizowana na poziomie krajowym, za której wdrożenie odpowiedzialne będzie MRPiPS.

- ❓ **Działania w obszarze bezdomności są zaplanowane w ramach:**
 - ❓ **kierunku działań B5 „Wsparcie rozwoju bazy tanich mieszkań dla gospodarstw domowych w tym osób chcących podjąć lub kontynuować działalność zawodową w miastach regionalnych i subregionalnych oraz mieszkań z usługami społecznymi**
 - ❓ **w Inwestycji nr 2 Finansowanie mieszkań wspomaganych, treningowych, z usługami, społecznych agencji najmu (SAN) z przeznaczeniem przede wszystkim dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, bezdomnych, opuszczających pieczę zastępczą oraz tworzenie zasobu mieszkaniowego będącego w dyspozycji powiatu do prowadzenia zawodowej rodzinnej pieczy zastępczej.**

Inwestycja 2 będzie realizowana na poziomie regionalnym przez samorządy województw.

- ❓ **Obszar pomocy żywnościowej i podstawowej pomocy materialnej wpisuje się w działania zaplanowane w ramach:**
 - ❓ **kierunku działań B8 „Przeciwdziałanie deprywacji materialnej”, które będą realizowane na poziomie centralnym, a za ich realizację odpowiedzialne będzie MRPiPS.**
 - ❓ **W tym obszarze zaplanowano Inwestycję nr 1. „Działania w obszarze podstawowej pomocy materialnej”. Wśród zaplanowanych działań wymienia się:**

- ❓ zakup (na poziomie centralnym) podstawowych art. żywnościowych do magazynów beneficjentów odpowiedzialnych za dalszą ich dystrybucję do osób potrzebujących,
- ❓ dystrybucja bonów / kart przepłaconych na zakup żywności lub artykułów higienicznych i chemii domowej,
- ❓ dofinansowanie dystrybucji żywności krótkoterminowej, pochodzącej ze źródeł zewnętrznych (darowizn), pozyskiwanej m.in. z hipermarketów,
- ❓ działania towarzyszące na rzecz włączenia społecznego odbiorców końcowych – obowiązkowy element do realizacji przez każdego beneficjenta-organizację partnerską przy założeniu dobrowolności udziału odbiorców końcowych. Obejmują szeroki wachlarz aktywności, w tym doradztwo indywidualne, wsparcie psychologiczne, prawne, działania integracyjne w obrębie społeczności lokalnej, wolontariat osób potrzebujących itp.

Inwestycja 1 będzie realizowana na poziomie krajowym. Za jej wdrożenie odpowiedzialne będzie MRPiPS.

- ❓ **Ubóstwo dzieci** nie zostało wskazane w PPKR bezpośrednio jako osobny obszar, w którym realizowane będą reformy i inwestycje. Jednakże w ten obszar pośrednio wpisują się działania zaplanowane w ramach ww. Inwestycji nr 1 „Działania w obszarze podstawowej pomocy materialnej”.
- ❓ W ramach PPKR nie są prowadzone prace w **obszarze dochodu minimalnego**.
- ❓ MRPiPS nie pracuje obecnie nad obszarami **ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego** w ramach PPKR. Za te obszary odpowiadają właściwe resorty.

Jako Instytucja Zarządzająca dla **Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027**, a wcześniej dla Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w pełni popiera postulat RDPP dotyczący zachowania możliwie jak największej odrębności dla wdrażania działań w obszarze przeciwdziałania deprywacji materialnej poprzez pomoc żywnościową i/lub materialną w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Jednocześnie, MRPiPS zapewnia, że pomoc w ramach Programu FEPŻ będzie kontynuowana po 2028 r. w ramach alokacji środków pozostających do dyspozycji z perspektywy 2021-2027, nie dłużej jednak niż do końca okresu kwalifikowalności wydatków, tj. do 31 grudnia 2029 r.

Co do kontynuacji działań w obszarze przeciwdziałania deprywacji materialnej w perspektywie finansowej UE na lata 2028-2034, MRPiPS popiera postulat RDPP odnoszący się do zagwarantowania na przedmiotową interwencję środków nie mniejszych niż w ramach FEPŻ. Ponadto MRPiPS zwraca uwagę, że ostateczna decyzja w kwestii wysokości alokacji, jak również co do systemu realizacji wsparcia, będzie należeć do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej jako Instytucji Koordynującej dla PPKR, również z udziałem MRPiPS i zainteresowanych partnerów.

Ad 10 Wprowadzenie oceny wpływu dystrybucyjnego reform podatkowych i świadczeniowych jako obowiązkowego elementu oceny skutków regulacji.

Ocena skutków dystrybucyjnych planowanych reform podatkowych i świadczeniowych, może stanowić cenny element w procesie ewaluacji potencjalnych konsekwencji przyjmowanych rozwiązań prawnych i kształtowania polityk publicznych, przyczyniający się do podniesienia świadomości ustawodawcy w zakresie wpływu dokonywanych wyborów wprowadzanych instrumentów na dochody poszczególnych grup społeczeństwa.

Uwzględnienie analiz dystrybucyjnych w procesie stanowienia prawa stanowi wsparcie zarówno dla decydentów w trakcie projektowania i oceny rozwiązań, jak i dla obywateli w celu lepszego rozumienia przewidywanych skutków zmian. Jest wartościowym rozwiązaniem od strony metodologicznej dzięki przyjęciu kompleksowej perspektywy i precyzji analiz konkretnych grup dochodowych, zamiast posługiwania się uśrednionymi wartościami dla ogółu populacji, jak i z uwagi na zwiększenie transparentności w zakresie oczekiwanych skutków reform oraz intencji ustawodawcy.

Ma kluczowe znaczenie dla precyzyjnego adresowania rozwiązań legislacyjnych do poszczególnych grup odbiorców, a tym samym dla poprawy jakości opracowywanych polityk, stosownie do rekomendacji krajowych oraz unijnych akcentujących potrzebę skuteczniejszego ograniczanie nierówności dochodowych oraz ocenę stopnia zgodności proponowanych regulacji z potrzebą budowania spójności społecznej w skali całego kraju.

Należy zauważyć, że w przypadku niektórych projektowanych aktów prawnych postulat 10. Rady Pożytku Publicznego dotyczący stosowania oceny wpływu dystrybucyjnego w OSR był już realizowany w pewnym zakresie – choć nie obligatoryjnie - w polskim systemie stanowienia prawa.

Przykładowo niektóre oceny skutków regulacji podatkowych uwzględniały analizę skutków reform nawet w podziale na decylowe grupy dochodowe oraz główne źródło dochodów podatnika. Obecna forma OSR daje też możliwość przedstawienia skutków regulacji w perspektywie wieloletniej a dopuszcza się także przedstawienie dłuższej perspektywy, np. w formie załącznika do OSR.

Możliwe jest ponadto rozszerzenie analiz o inne zmienne dostępne w danych, jednak powinno to być uzależnione od wprowadzanych aktów prawnych i kwestii, które w zamyśle miałyby one regulować.

Popieramy jako w pełni zasadne i słuszne postulaty rozwoju praktyk, mających na celu poprawę jakości przeprowadzanych ocen wpływu dystrybucyjnego np. poprzez dywersyfikację metod ewaluacji proponowanych rozwiązań prawnych, łączenie metod analiz ilościowych, dokonywanych na podstawie dostępnych danych administracyjnych, oraz analiz jakościowych pochodzących z badań.

Tym niemniej w naszej ocenie zastosowanie oceny wpływu dystrybucyjnego reform podatkowych i świadczeniowych w formularzu oceny skutków regulacji nie powinno mieć charakteru obowiązkowego, lecz ograniczać się jedynie do określonych uzasadnionych przypadków aktów prawnych.

Nie każda reforma z obszaru polityki gospodarczej czy społecznej wymaga szerszego wykorzystania pogłębionej oceny skutków dystrybucyjnych. W przypadku większości zmian nie występuje bezpośrednie oddziaływanie na dochody gospodarstw domowych albo też zmiany dochodów występują w wyniku trudnych do modelowania efektów kolejnych rządów. Dlatego też w przypadku analizy dystrybucyjnej nie zawsze należy rozpatrywać efekty zmian dla całej populacji, lecz dla grupy, która jest w szczególności objęta daną reformą. Całościowe zmiany systemowe są rzadkie i w takich przypadkach szeroka analiza dystrybucyjna wydaje się uzasadniona. Ponadto rzetelna pogłębiona ocena skutków dystrybucyjnych wymaga dostępu do aktualnych i kompleksowych danych mikroekonomicznych, uzupełniających wykorzystanie danych administracyjnych, oraz zastosowania metod zaawansowanego modelowania mikrosymulacyjnego. Przeprowadzenie analizy dystrybucyjnej do OSR nierzadko wiązałoby się zatem z potrzebą zaprojektowania dedykowanych adekwatnych narzędzi badawczych, a co za tym idzie z ryzykiem generowania znaczących dodatkowych kosztów stanowienia prawa, wysokim stopniem pracochłonności i czasochłonności całego procesu, mogącym skutkować zaburzeniem terminowości procesu legislacyjnego.

Dlatego też stoimy na stanowisku, iż ze względu na wspomniane aspekty związane z m.in. z kompleksowym charakterem, czasochłonnością dodatkowych badań i analiz oraz podwyższeniem kosztów, a zarazem z

koniecznością dotrzymywania odpowiednich terminów w procesie stanowienia prawa oraz ograniczonością zasobów administracyjnych, opracowywanie rozszerzonych analiz skutków dystrybucyjnych nie powinno być obowiązkowe, lecz zarezerwowane dla najbardziej uzasadnionych przypadków aktów prawnych.

Pragniemy również nadmienić, że ostateczna ocena kształtu merytorycznego formularza OSR należy do KPRM – Departamentu Oceny Skutków Regulacji.

Ad 11 Przedłożenie projektu ustawy o ratyfikacji Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej wraz z protokołem skarg zbiorowych.

Uprzejmie informujemy, że we wrześniu br. została wszczęta procedura ratyfikacji przez Polskę Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej.

Z wyrazami szacunku

Beata Karlińska
Dyrektor
Departamentu Pomocy Społecznej
/-podpisano elektronicznie-/